

รายงานการประชุมคณะกรรมการของสมาชิกรัฐสภาอาเซียน (AIPA) ว่าด้วยระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมาชิกรัฐสภาอาเซียน

การประชุมคณะกรรมการของสมาชิกรัฐสภาอาเซียน (AIPA) ว่าด้วยระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมาชิกรัฐสภาอาเซียน จัดขึ้นเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ในรูปแบบการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยสถานิติบัญญัติแห่งชาติบรูไนดารุสซาลามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม

การประชุมดังกล่าวมีคณะผู้แทนและเจ้าหน้าที่จากประเทศสมาชิก AIPA เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๘ ประเทศ ได้แก่ ๑) บรูไนดารุสซาลาม ๒) ราชอาณาจักรกัมพูชา ๓) สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ๔) มาเลเซีย ๕) สาธารณรัฐฟิลิปปินส์ ๖) สาธารณรัฐสิงคโปร์ ๗) ราชอาณาจักรไทย และ ๘) สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พร้อมทั้ง เลขาธิการ AIPA และเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเลขาธิการ AIPA ทั้งนี้ ประเทศสมาชิก AIPA ที่ไม่ได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมประชุมครั้งนี้มีจำนวน ๒ ประเทศ ได้แก่ ๑) สาธารณรัฐอินโดนีเซีย ที่ได้ส่งหนังสือถึงประธาน AIPA แจ้งเรื่องการงดส่งคณะผู้แทน และ ๒) สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองภายในประเทศ แต่ได้ส่งผู้แทนถาวรประจำอาเซียนเข้าร่วมการประชุมในฐานะผู้สังเกตการณ์ สำหรับรัฐสภาไทยได้ส่งคณะผู้แทนเข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย

๑. นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล	- สมาชิกวุฒิสภา
- หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย
๒. ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์	- สมาชิกวุฒิสภา
- ผู้แทนรัฐสภาไทย
๓. นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ	- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้แทนรัฐสภาไทย
๔. นายเอกชัย หรงอำนาจเจริญ	- สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ผู้แทนรัฐสภาไทย
๕. นางสาวสตีจิตร์ ไตรพิบูลย์สุข	- ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ
- ที่ปรึกษาคณะผู้แทนรัฐสภาไทย

คณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมคณะกรรมการของ AIPA
นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล สมาชิกวุฒิสภา ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย (ซ้าย)
ศาสตราจารย์พิเศษกาญจนารัตน์ ลีวีโรจน์ สมาชิกวุฒิสภา (ขวา)

คณะผู้แทนรัฐสภาไทยในการประชุมคณะทำงานของ AIPA
นายเอกชัย ทรงอำนาจเจริญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชาย)
นายอิสระ เสรีวัฒนวุฒิ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชาย)

การประชุมคณะทำงานของสมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน (AIPA) ว่าด้วยระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน ดำเนินไปตามระเบียบวาระการประชุม ดังนี้

การประชุมครั้งที่ ๑

ในการประชุมครั้งที่ ๑ นาง Nguyen Tuong Van เลขาธิการ AIPA กล่าวเปิดการประชุม โดยกล่าวขอบคุณผู้แทนทุกคนที่เข้าร่วมการประชุม รวมทั้ง กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการประชุม ความสำคัญของระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน และการแก้ไขธรรมนูญ AIPA นอกจากนี้ ได้กล่าวว่า การจัดการประชุมครั้งนี้ได้รับความเห็นชอบจากประธาน AIPA เพื่อเป็นเวทีให้สมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิก AIPA ในการหารือเกี่ยวกับเอกสารที่สำคัญก่อนนำไปยังการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๒ ซึ่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรูไนดารุสซาลามจะเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม อีกทั้งเชื่อว่าการมีส่วนร่วมในระหว่างการประชุมครั้งนี้จะทำให้ AIPA มีการพัฒนาที่ดีขึ้น

จากนั้น ได้มีการแต่งตั้งประธานการประชุม คือ นาย Pehin Dato Haji Abdul Ghani สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรูไนดารุสซาลาม และมีการแนะนำคณะผู้แทนจากประเทศสมาชิก AIPA นอกจากนี้ ประธานการประชุมได้เปิดโอกาสให้เลขาธิการ AIPA ตอบเกี่ยวกับประเด็นข้อสังเกตในหนังสือของสาธารณรัฐอินโดนีเซียที่แสดงความเห็นเกี่ยวกับการจัดการประชุมคณะทำงานครั้งนี้ว่าไม่เป็นไปตามรายงานการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๑ รวมถึงการเสนอแก้ไขธรรมนูญ AIPA โดยที่มิได้ปฏิบัติตามที่ระบุไว้ในธรรมนูญ AIPA ทั้งนี้ เลขาธิการ AIPA ได้อธิบายเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวโดยอ้างถึงธรรมนูญ AIPA ข้อ ๑๓ ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งคณะกรรมการหรืออนุกรรมการในประเด็นเฉพาะด้าน เลขาธิการ AIPA กล่าวถึงการปฏิบัติที่แตกต่างไปของการประชุมคณะทำงานครั้งนี้ เนื่องจากการจัดขึ้นเพื่อพิจารณาเฉพาะเรื่อง และจะยกเลิกทันทีเมื่อเสร็จสิ้นการประชุม การให้ความสำคัญกับระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียนทำให้ประธาน AIPA เห็นชอบในข้อเสนอของสำนักงานเลขาธิการ AIPA ในการจัดตั้งคณะทำงานนี้เพื่อให้สมาชิกรัฐสภาจากประเทศสมาชิก AIPA มีเวลาในการศึกษาและทบทวนเอกสารการประชุมก่อนส่งไปพิจารณาในการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๒ นอกจากนี้ เลขาธิการ AIPA ยังเน้นว่าจะไม่มีการรับรองเอกสารใด ๆ ระหว่างการประชุม เนื่องจากการรับรองข้อมติการประชุมเป็นอำนาจหน้าที่ของที่ประชุมใหญ่ ร่างข้อมติและเอกสารที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะทำงานจะนำเสนอในเวลา ๓ เดือนล่วงหน้าก่อนการประชุมใหญ่สมาพันธ์รัฐสภาอาเซียน ครั้งที่ ๔๒ จะเริ่มต้นขึ้น และได้กล่าวว่าสำนักงานเลขาธิการ AIPA จะปฏิบัติตามแนวทางการแก้ไขธรรมนูญ AIPA ที่ได้กำหนดไว้อย่างแน่นอน

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมในเรื่องดังกล่าว การประชุมจึงดำเนินการต่อในการพิจารณาและรับรองกำหนดการประชุมและระเบียบวาระการประชุม นายอนุศาสน์ สุวรรณมงคล หัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทยได้เสนอให้ที่ประชุมปรับแก้ไขระเบียบวาระการประชุม โดยสลับวาระการประชุมเรื่องการพิจารณาร่างข้อมติว่าด้วยการแก้ไขธรรมนูญขึ้นมาก่อนวาระการพิจารณาร่างระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน เนื่องจากเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรก ทั้งนี้ที่ประชุมเห็นชอบกับข้อเสนอดังกล่าวของประเทศไทย รวมทั้ง มีการสลับรายละเอียดในกำหนดการเพื่อให้สอดคล้องกับการเสนอดังกล่าวเช่นกัน

การเข้าร่วมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของผู้แทนประเทศสมาชิก AIPA

การประชุมครั้งที่ ๒

ที่ประชุมพิจารณาร่างข้อมติว่าด้วยการแก้ไขธรรมนูญ AIPA เฉพาะประเด็นที่ยังไม่มีความสอดคล้องกันระหว่างเนื้อหาของร่างระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียนและธรรมนูญ AIPA ที่ประชุมได้พิจารณาการแก้ไขธรรมนูญ AIPA ในข้อต่าง ๆ ดังนี้

๑. ข้อ ๙ (๗) เกี่ยวกับการตัดสินใจของที่ประชุม

เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการชะงักงันของการประชุมคณะกรรมการในการประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียน ที่ประชุมได้พิจารณาแก้ไขธรรมนูญข้อ ๙ (๗) ที่เสนอโดยคณะผู้แทนรัฐสภาไทยและประเทศฟิลิปปินส์ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยเสนอให้แก้ไขถ้อยคำเพื่อให้มีความชัดเจนและเหมาะสมมากขึ้น ส่วนคณะผู้แทนประเทศฟิลิปปินส์เสนอให้แก้ไขโดยยึดตามกฎบัตรอาเซียน หมวด ๗ เรื่องการตัดสินใจ ในข้อ ๒๐ ว่าด้วยการปรึกษาหารือและฉันทามติ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นชอบการแก้ไขตามที่ประเทศฟิลิปปินส์เสนอ ดังนี้

ข้อ ๙

(๗ ก) การตัดสินใจของที่ประชุมใหญ่ในเรื่องต่าง ๆ จะใช้หลักฉันทามติ เฉพาะเรื่องที่ไม่ได้รับความเห็นชอบตามฉันทามติถือว่าตกไป

(๗ ข) เมื่อไม่สามารถหาฉันทามติได้ ที่ประชุมใหญ่อาจตัดสินใจว่าจะทำการตัดสินใจเฉพาะเรื่องนั้นอย่างไร

๒. ข้อ ๑๐ (๑) เกี่ยวกับการทำหน้าที่ของประธาน AIPA คณะผู้แทนรัฐสภาไทยเสนอให้คงถ้อยคำไว้ตามที่ระบุอยู่ในธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ที่ประชุมได้เห็นชอบตามที่ประเทศไทยเสนอ

๓. ข้อ ๑๑ (๕) เกี่ยวกับการตัดสินใจของคณะกรรมการบริหาร

เนื่องจากเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับข้อ ๙ ที่ประชุมเห็นชอบให้เสนอแก้ไขไปในทางเดียวกัน
ดังนี้

ข้อ ๑๑ (๕) การตัดสินใจของคณะกรรมการบริหารในเรื่องต่าง ๆ จะใช้หลักฉันทามติ เฉพาะ
เรื่องที่ไม่ได้รับความเห็นชอบตามฉันทามติถือว่าตกไป เมื่อไม่สามารถหาฉันทามติได้ คณะกรรมการบริหารอาจ
ตัดสินใจว่า จะทำการตัดสินใจเฉพาะเรื่องนั้นอย่างไร

๔. ข้อ ๑๔ (๑-๓) เรื่องสำนักงานเลขาธิการ
ที่ประชุมเห็นชอบให้มีการแก้ไขดังนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการจะเป็นฝ่ายบริหารงานของ AIPA และเป็นศูนย์รวมของข้อมูลข่าวสาร
องค์ความรู้ การติดต่อสื่อสาร และหุ้นส่วนกับ AIPA

๒. สำนักงานเลขาธิการ AIPA จะทำหน้าที่อย่างน้อย ดังต่อไปนี้

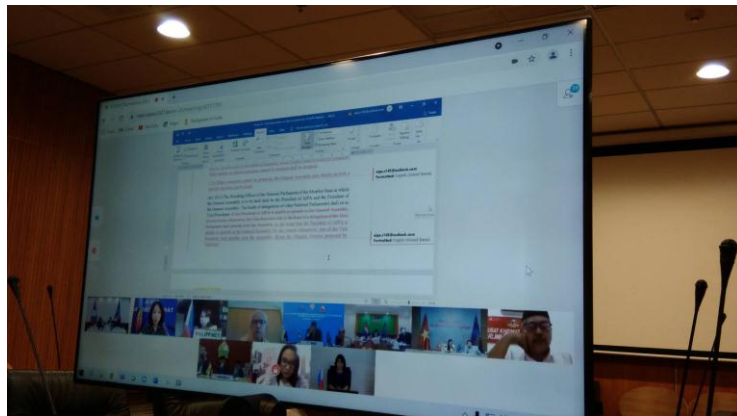
๑) ให้การสนับสนุนบริการแก่ AIPA และรัฐสภาประเทศสมาชิก

๒) สืบค้นและจัดทำแนวความคิดที่เป็นไปได้ในการรณรงค์และสร้างการมีส่วนร่วมกับ
หุ้นส่วนภายนอกในการเข้าร่วมโครงการและทำกิจกรรมร่วมกับ AIPA เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายของ AIPA และนำเสนอ
ต่อที่ประชุมใหญ่เพื่อให้การรับรองต่อไป

๓) สร้างบริการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อสนับสนุนระบบการทำงานของ AIPA

๓. สำนักงานเลขาธิการ AIPA จะต้องตั้งอยู่ที่เมืองเดียวกับสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เว้นแต่
ที่ประชุมใหญ่จะมีมติเห็นเป็นอย่างอื่น

๔. โครงสร้างองค์กรของสำนักงานเลขาธิการ AIPA ในปัจจุบันและรูปแบบโครงสร้างระยะสั้น
บรรจุไว้ในภาคผนวกของร่างข้อมติตามข้อเสนอของประเทศบรูไนดารุสซาลาม

การพิจารณาแก้ไขร่างข้อมติในการประชุม

นอกจากนี้ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยได้สอบถามเรื่องการแก้ไขธรรมนูญ AIPA ให้เป็นปัจจุบัน
เนื่องจากอาจมีประเด็นที่ได้รับการรับรองเป็นข้อมติแล้ว แต่ยังไม่ได้นำมาบรรจุไว้ในธรรมนูญ AIPA โดย
เลขาธิการ AIPA ได้แจ้งต่อที่ประชุมว่าสำนักงานเลขาธิการ AIPA จะสำรวจข้อมติที่มีการรับรองในช่วงที่ผ่านมา
และจะร่างข้อมติเกี่ยวกับการแก้ไขธรรมนูญ AIPA ให้มีความครบถ้วนต่อไป

การประชุมช่วงที่ ๓

ที่ประชุมพิจารณาร่างระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภา
อาเซียนในส่วนที่มีการปรับเปลี่ยนตามการแก้ไขธรรมนูญ AIPA โดยแก้ไขเนื้อหาในร่างระเบียบและขั้นตอน
การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ให้เหมือนกับเนื้อหาของธรรมนูญ AIPA ในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

๑. ส่วนที่ ๓ การตัดสินใจของที่ประชุม แก้ไขตามธรรมนูญ ข้อ ๙ (๗)
๒. ส่วนที่ ๑๑ การตัดสินใจของคณะกรรมการบริหาร แก้ไขตามธรรมนูญ ข้อ ๑๑
๓. ส่วนที่ ๒๓ สำนักงานเลขาธิการ AIPA แก้ไขตามธรรมนูญ ข้อ ๑๔

ทั้งนี้ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยตั้งข้อสังเกตว่า ปัจจุบันการเกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้ AIPA ต้องจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ดังนั้น สำนักงานเลขาธิการ AIPA จึงควรเพิ่มบทบัญญัติเกี่ยวกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในธรรมนูญ AIPA ด้วยหรือไม่ ประเทศไทยได้ยกร่างแนวทางการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้แล้ว หากที่ประชุมเห็นชอบ ประเทศไทยยินดีนำเสนอเอกสารฉบับนี้ให้สำนักงานเลขาธิการ AIPA เพื่อแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิกทราบและพิจารณาให้ความคิดเห็นต่อไป

ที่ประชุมเห็นชอบข้อสังเกตดังกล่าว และคณะผู้แทนประเทศฟิลิปปินส์ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่ ๑๕ เกี่ยวกับสถานที่จัดประชุม ในเนื้อหาของร่างระเบียบและขั้นตอนการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชารัฐสภาอาเซียน เพื่อปรับให้เข้ากับสถานการณ์ที่ท้าทายที่เกิดขึ้น เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นต้น โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการให้ประเทศเจ้าภาพจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ในกรณีที่สมาชิกรัฐสภาไม่สามารถเข้าร่วมประชุมได้ด้วยเหตุต่าง ๆ เช่น การเกิดภัยพิบัติ โรคระบาด การประท้วง เป็นต้น ทั้งนี้ การแก้ไขดังกล่าวส่งผลให้มีการแก้ไขธรรมนูญ AIPA ข้อ ๙ (๓) เพื่อให้มีความสอดคล้องกัน จากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างข้อมติว่าด้วยระเบียบและขั้นตอนในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียน และให้ความเห็นชอบร่างข้อมติดังกล่าว

บรรยากาศการประชุมคณะทำงานของ AIPA ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ช่วงปิดการประชุม

ที่ประชุมเห็นชอบเอกสารจำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่ ๑) ร่างข้อมติว่าด้วยการแก้ไขธรรมนูญ AIPA ๒) ร่างระเบียบและขั้นตอนการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียน และ ๓) ร่างข้อมติว่าด้วยระเบียบและขั้นตอนการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียน ทั้งนี้ เอกสารดังกล่าวจะเสนอไปยังการประชุมใหญ่สมัชชาอาเซียน ครั้งที่ ๔๒ ซึ่งประเทศบรูไนดารุสซาลามเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป